01/02/2022

Το λεύκωμα της κυρίας Αλκιθέας

/ Γνώμες

- του Μητροπολίτου Καστορίας Καλλινίκου

Ἐπιθυμῶ, ἐκτός ἀπό τήν γνωριμία μέ τίς ἡγετικές μορφές κάθε τόπου, νά γνωρίζω καί τίς ἁπλές ὑπάρξεις, ἀνακαλύπτοντας μέσα σέ αὐτές διαμάντια ἀρετῆς καί λογισμῶν καί πράξεων, τά ὁποῖα προξενοῦν ἐντύπωση καί χαρά καί γίνονται αἴτια εὐχαριστίας πρός τόν Θεό.

Ἤδη, στίς ἡμέρες αὐτές πού βρίσκομαι στήν Καστοριά, ἔχω γνωρίσει πολλούς ἀνθρώπους, ἄλλους ἐξωτερικά, ἄλλους ἐπιφανειακά, ἄλλους καλύτερα καί βαθύτερα. Καί συγκινοῦμαι γιά τήν ἱστορία τοῦ κάθε ἀνθρώπου, γιά τίς κρυφές ἀρετές του, γιά τόν κρυφό πόνο του, γιά τίς κρυφές ἐλπίδες του, γιά τά χαρίσματά του, καί δοξάζω τόν Θεό γιά τό ὅτι ἔχω τήν δυνατότητα νά γνωρίζω τόν λαό ὀνομαστικά καί προσωπικά καί ὄχι ἁπλῶς ὡς μάζα καί ὡς ἀριθμούς.

Πρόσφατα διάβασα τίς σημειώσεις ἑνός μέλους τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, μιᾶς

ἁπλῆς γυναίκας, πού ἤδη βρίσκεται κοντά στούς πατέρες, τούς διδασκάλους, τούς Ἱεράρχες καί Κληρικούς πού συνάντησε στήν ζωή της καί τήν διαπαιδαγώγησαν καί τήν ὠφέλησαν, τόν π. Σεβαστιανό, τόν Μητροπολίτη Γρηγόριο καί ἄλλους Κληρικούς καί μοναχούς, τούς ὁποίους γνώρισε ἤ τούς ζητοῦσε «αὐτόγραφες» εὐλογίες, ὅταν τούς συναντοῦσε.

Πρόκειται γιά τήν ἀείμνηστη Ἀλκιθέα, μιά εὐσεβῆ καί παραδοσιακή Καστοριανή. Δέν τήν γνώρισα ἐν ζωῇ, ἀφοῦ κοιμήθηκε πρίν δύο χρόνια. Τήν γνώρισα ὅμως ἀπό τό Ἐκκλησάκι της, τό Ἐκκλησάκι τοῦ Ἁγίου Νικολάου Βαλαλᾶ, τό δεύτερο καί πραγματικό σπίτι της, τό ὁποῖο συντηροῦσε μέ πολλή ἀγάπη, κατά τήν Καστοριανή παράδοση, καί τοῦ ὁποίου τήν φροντίδα παρέδωσε ὡς παρακαταθήκη στά παιδιά της. Τήν γνώρισα ἐπίσης ἀπό τά παιδιά της. Τήν γνώρισα ἀπό τόν ἐπικήδειο πού ἐξεφώνησε ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Σεραφείμ, τόν ὁποῖο διάβασα. Τήν γνώρισα κυρίως ἀπό τό
τετράδιό της, τό «Χριστιανικόν Λεύκωμά» της, τό ὁποῖο ζήτησα ἀπό τόν γυιό της Νικόλαο γιά νά τό μελετήσω.

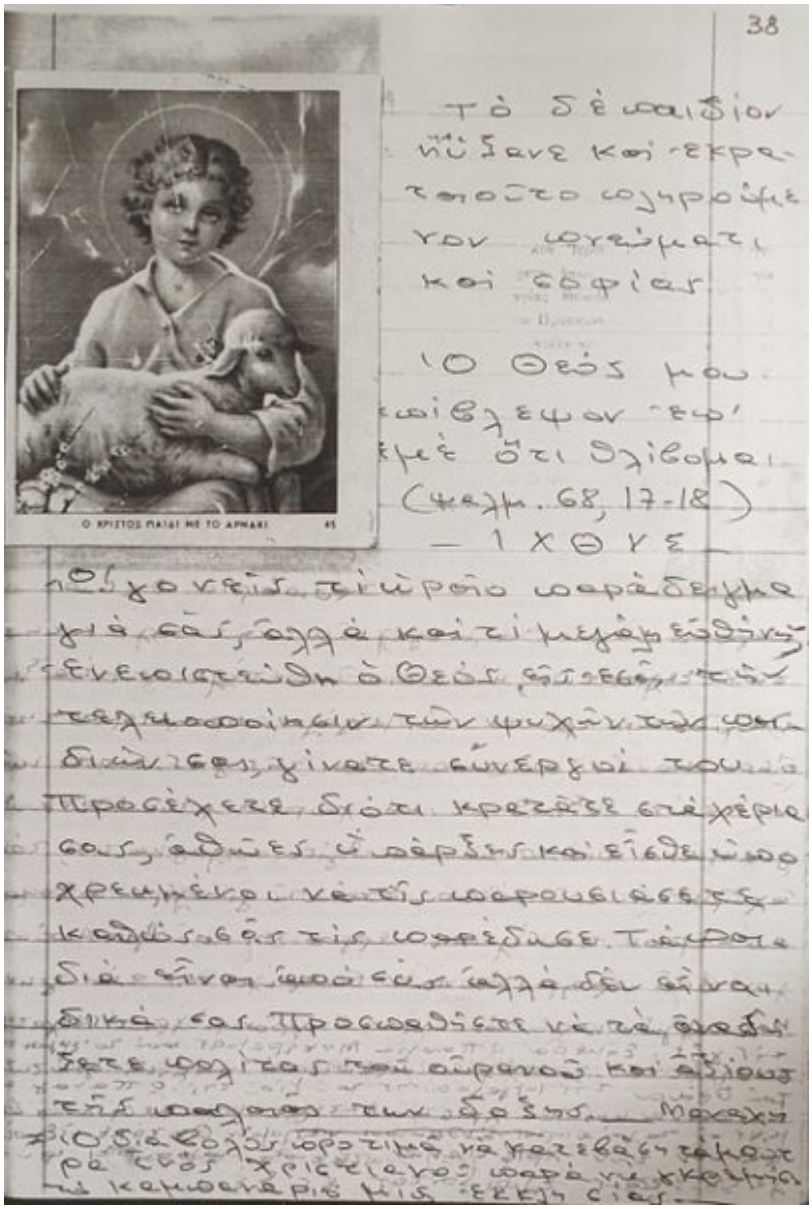

Σέ αὐτό τό λεύκωμά της, διακοσίων σελίδων, καταγράφονται λόγοι πνευματικοί, πού συνέλεγε ἀπό ὅσα ἄκουγε στίς ὁμιλίες καί τά κηρύγματα τῆς ἐποχῆς της καί σάν μέλισσα ἔπλαθε μέσα στίς κυψέλες-σελίδες τοῦ τετραδίου της τό μέλι τῆς ἀρετῆς, μέ τό ὁποῖο εἶναι φανερόν ὅτι ἔτρεφε τήν ψυχή της.
Ἐκτός ἀπό τίς πνευματικές σημειώσεις, ἡ Ἀλκιθέα ἐπικολλοῦσε διάφορες εἰκόνες, πολλές ἐκ τῶν ὁποίων συνδέονται μέ ἐκκλησιαστικά γεγονότα, ὅπως θεμελιώσεις ἤ ἐγκαίνια Ἱερῶν Ναῶν, προσκυνήματα σέ ἱερούς τόπους, ἐπισκέψεις ἐκκλησιαστικῶν προσώπων στήν Καστοριά κλπ.

Ξεχώρισα καί σημειώνω μερικούς ἀπό τούς λόγους τοῦ ἀνθολογίου της, γιά νά φανεῖ ἡ ψυχική της διάθεση καί προαίρεση. Γιά νά φανεῖ ἐπίσης πῶς οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ ὑπερέβαιναν τίς ἀντιξοότητες τῆς ζωῆς καί διατηροῦσαν μιά εἰρηναία καί ἱλαρή ψυχική κατάσταση, πού εἶναι τόσο πολύτιμη καί ἀπαραίτητη γιά τίς ἡμέρες μας. Πρόκειται γιά τήν λεγόμενη λαϊκή σοφία, ἤ καλύτερα γιά τήν

παράδοση τοῦ λαοῦ, πού σφυρηλατεῖται ἀπό τίς δυσκολίες στό ἀμόνι τῆς σοφίας τῶν Πατέρων καί τοῦ ἐκκλησιασμοῦ.

*

«Ἡ καθαρή συνείδησις εἶναι μαλακό μαξιλάρι».
«Ὅταν χάνεται ὁ πλοῦτος δέν χάνεται τίποτα, ὅταν χάνεται ἡ ὑγεία, χάνεται κάτι, ὅταν χάνεται ὁ χαρακτήρας χάνονται ὅλα».
«Ἡ ὑγεία καί ἡ χαρούμενη διάθεση γεννοῦν ἡ μία τήν ἄλλη».
«Ἄριστο σπίτι εἶναι ἐκεῖνο πού δέν χρειάζεται τίποτε περιττό καί δέν στερεῖται τίποτε ἀναγκαῖο».
«Νά ἀποκρίνεσαι σέ ὅσους σέ κατηγοροῦν ὄχι μέ λόγια ἀλλά μέ ἀρετές».
«Ἀληθινά σοφός, ἔλεγε ὁ ἀββᾶς Ὑπερέχιος, εἶναι ἐκεῖνος πού διδάσκει ὄχι μέ λόγια ἀλλά μέ ἔργα».
«Ὁ ταπεινόφρων, λέγει κάποιος πατήρ, οὔτε ὁ ἴδιος ποτέ ὀργίζεται οὔτε τόν πλησίον του παροργίζει».
«Ἀγάπης οὐδέν ἴσον».
«Ἡ ἀγαθή πράξις δέν χάνεται. Ὁ σπείρων χάριν, θερίζει φιλίαν, καί ὁ φυτεύων ἀγαθότητα συνάγει ἀγάπη».
«Τό συλλυπεῖσθαι εἶναι ἀνθρώπινο, τό συγχαίρειν ἀγγελικό».
«Πρόκειται γιά τόν παρεξηγημένο θεσμόν τῆς νηστείας. Δέν εἶναι μόνον πνευματικός ὁ σκοπός της (αὐτοκυριαρχία, κακῶν ἀλλοτρίωσις) καί ἀκόμη ὑγιεινός (δηλαδή ἀποτοξίνωσις τοῦ ὀργανισμοῦ). Ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία τῆς προσδίδει καί κοινωνικόν περιεχόμενον: Νηστεύσωμεν ἵνα ἐλεήσωμεν, συνιστᾶ ὁ Μ. Βασίλειος».
«Οἱ δύο αὐτές μητέρες (Ἄννα μητέρα τῆς Παναγίας καί Ἄννα μητέρα τοῦ προφήτη Σαμουήλ) μᾶς λένε πώς ἡ καλύτερη παιδαγωγική μέθοδος πρίν γεννηθεῖ τό παιδί καί ἀφοῦ γεννηθεῖ, εἶναι ἡ προσευχή».
«Διάβαζε τακτικά τήν Γραφή καί στήν καρδιά σου θ᾽ ἀνθίσει παράδεισος».
«Ὑπάρχουν ἄνθρωποι πού μέ τά χείλη τους σωπαίνουν καί μέ τόν νοῦ φλυαροῦν. Ἄλλοι μιλᾶνε ἀπό τό πρωΐ ὡς τό βράδυ, κι ὅμως κρατᾶνε σιωπή, γιατί τίποτε ἀπ᾽ αὐτά πού λένε δέν εἶναι περιττό καί ἀνώφελο».

«Ὁ διάβολος προτιμᾶ νά κατεβάσει τά μοῦτρα ἑνός χριστιανοῦ, παρά νά γκρεμίσει τό καμπαναριό μιᾶς ἐκκλησίας».
«Πολλοί ἀκοῦνε συμβουλές, ἀλλά μόνον οἱ σοφοί τίς ἐφαρμόζουν».
«Τρία πράγματα πάντοτε εὐχαρίστησαν τήν καρδίαν μου, λέγει ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ, καί ἐπέσυραν ἀείποτε τά χειροκροτήματα καί τοῦ Θεοῦ καί τῶν ἀνθρώπων: Ἡ ὁμόνοια τῶν ἀδελφῶν, ἡ πρός τόν πλησίον ἀγάπη καί ἀνήρ καί γυνή εἰρηνεύοντες μεταξύ των. Ὑπομένετε, ὑπομένετε. Ἀνέχεσθε ὁ ἕνας τόν ἄλλον, συγχωρεῖτε τά ἀμοιβαῖα σας σφάλματα, κάμνετε ἀμοιβαίας ὑποχωρήσεις, σκεφθεῖτε ὅτι οὐδέν ἐν

τῷ κόσμῳ τέλειον, πολλῷ δέ μᾶλλον ὁ δύστηνος ἄνθρωπος... Ἡ ἀγάπη πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει, ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει (Πρωτ. κ. Καλλίνικος)».
«Ὅ,τι καλύτερο ὑπάρχει στό σημερινό πολιτισμό εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστοῦ μεταξύ τῶν ἀνθρώπων».
«΄΄Διά τήν ἀγάπη τήν δική σου ἐγώ ἀνέβηκα στόν Σταυρόν. Διά τήν ἀγάπη τήν δική μου τί ἔκανες ἐσύ, παιδί μου;΄΄».
«Ἡ Παναγία. Εἶναι ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἡ δική μας Μητέρα. Δική σου Μητέρα. Σέ ἀγαπᾶ καί σέ φροντίζει μέ στοργή. Στόν πόνο σου, στίς δυσκολίες σου ζήτησε τήν βοήθειά της. Ἀπόθεσε στήν ἀγκαλιά της τά προβλήματά σου. Ἐκείνη θά τά λύσει».
«Θεέ μου, ἄν μετά τόν θάνατό μου ἄνοιγαν τό στῆθος μου καί ἔπαιρναν τήν καρδιά μου, εἴθε νά διάβαζαν μία μόνον λέξη, πού θά θύμιζε τά ἐλέη σου καί
τά ἰδανικά μου, τήν λέξη Ἰησοῦς».

*

Προφανῶς οἱ λόγοι αὐτοί πού ἀνθολόγησε ἡ κυρία Ἀλκιθέα προέρχονται ἀπό τό στόμα κάποιων ἁγίων, σοφῶν, διδασκάλων ἤ ἀπό τήν λαϊκή θυμοσοφία,
πού ὅμως ἤλκυσαν τήν ψυχή της καί τούς συνέλεξε γιά νά τραφεῖ πνευματικά.

Ἄλλοι ἐπιλέγουν ἄλλους λόγους, ἐπίκαιρους, ἐφήμερους, πληροφοριακούς, συναισθηματικούς κλπ. Καί ἡ ἐπιλογή αὐτή φανερώνει καί τήν προαίρεση καθενός.

Μέ συγκινοῦν οἱ ψυχές τῶν ἁπλῶν ἀνθρώπων, πού ἡ καθεμιά εἶναι πολύτιμη στά μάτια τοῦ ἀϊδίου Θεοῦ, καί ἰδίως μέ συγκινεῖ ἡ ἀναζήτηση τῆς αἰωνίου ἀγάπης καί τῆς καλῆς ἀθανασίας, ἡ ὁποία χαρίζει ἀνταύγειες αἰωνίου ὁμορφιᾶς στίς ψυχές αὐτές.

Στίς 2 Φεβρουαρίου 2020, ἡμέρα τῆς Ὑπαπαντῆς, ἔφυγε ἀπό τόν κόσμο αὐτό ἡ κυρία Ἀλκιθέα, καί ὡς ἕνα μνημόσυνο ἔκανα αὐτή τήν μικρή ἀναφορά στήν γυναίκα αὐτή τοῦ λαοῦ, τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Καστοριᾶς.